

Journal of Education Studies

Volume 29
Issue 2 November 2000-February 2001

Article 14

February 2001

ชีวกรรมการศึกษาโลก

อมรวิชัย นาคครุฑ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

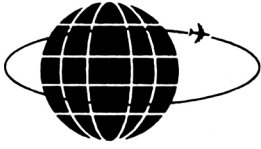

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

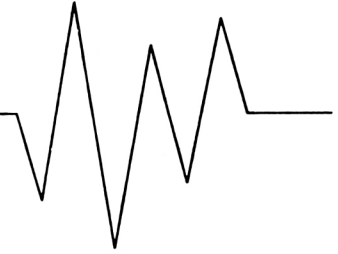
นาคครุฑ, อมรวิชัย (2001) "ชีวกรรมการศึกษาโลก," *Journal of Education Studies*: Vol. 29: Iss. 2, Article 14.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol29/iss2/14>

This Article is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ชีวการศึกษาลงโลก

อมรวิชัย นาคทรพรพ

แนวโน้มการขาดแคลนครูในอังกฤษยังไม่ดีขึ้น

กระทรวงการศึกษาของประเทศอังกฤษเปิดเผยผลการสำรวจล่าสุดว่า การขาดแคลนครูยังมีสูงในโรงเรียนต่างๆ แม้ว่าทางกระทรวงจะมีมาตรการเพิ่มจำนวนผู้เรียนทางสายครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ก็ตาม ทั้งนี้แม้ว่าจำนวนผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๗ แต่ยังไม่สามารถผลิตบัณฑิตครูให้เพียงพอแก่ความต้องการ ทางกระทรวงจะต้องเร่งมาตรการเพื่อเพิ่มผู้เรียนสายครูให้มากขึ้นอีกถึงร้อยละ ๒๐ จึงจะเพียงพอแก่ความต้องการ โดยโรงเรียนที่เผชิญภาวะวิกฤตการขาดแคลนครูมากที่สุดคือโรงเรียนมัธยม แม้จะมีมาตรการให้เงินเดือนแก่ผู้ที่เรียนครุคิดเป็นมูลค่าถึง 6 พันปอนด์ต่อปี (ประมาณ ๔ แสนบาท) รวมทั้งยังมีโบนัสพิเศษแก่ผู้ที่เรียนทางสายคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

อย่างไรก็ตาม กระทรวงศึกษาของอังกฤษยังเชื่อมั่นว่า มาตรการให้เงินเดือนแก่ผู้ที่เรียนครุรวมทั้งโบนัสพิเศษในบางสาขาจะเป็นมาตรการที่ได้ผลในการเพิ่มจำนวนผู้เรียนครุและลดปัญหาการขาดแคลนครูได้ในที่สุด ทั้งนี้ทางกระทรวงอ้างว่าปัจจุบันมีอัตราว่างเหลือเพียง ๑,๐๐๐ อัตรา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนมัธยม ส่วนโรงเรียนประถมนั้นภาวะการขาดแคลนลดต่ำลงอยู่ในระดับที่ไม่น่าเป็นกังวลแล้ว อย่างไรก็ตาม แหล่งข่าวจากกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนของอังกฤษแย้งว่า ตัวเลขอัตราว่างที่แท้จริงอาจสูงถึง ๔,๐๐๐ อัตรา

แหล่งข่าว : Ananova.com, ๒๙ กันยายน ๒๕๔๓

สหภาพครูสหรัฐยังไม่เลิกด้านโฮมสกูล

ข่าวล่าสุดจากการประชุมประจำปีของ National Education Association (NEA) สหภาพครูที่ใหญ่ที่สุดในสหรัฐ เมื่อต้นเดือนกันยายนที่ผ่านมา ได้มีแถลงการณ์ข้อหนึ่งของ NEA ที่แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว (Home Schooling) โดยความตอนหนึ่งระบุว่า การจัดการศึกษาโดยครอบครัวไม่อาจให้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์แก่เด็กได้ อีกทั้ง NEA ยังเห็นว่า รัฐบาลไม่ควรสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่ครอบครัวที่จัดการศึกษาด้วยตนเอง และควรกำหนดให้พ่อแม่ที่สอนลูกของตนต้องได้รับใบอนุญาตการสอนจากรัฐนั้นๆ ก่อน รวมทั้งหลักสูตรที่ใช้ควรจะได้รับอนุมัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางการคัดค้านจาก NEA การจัดการศึกษาโดยครอบครัวในสหรัฐกลับยิ่งได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากเด็กที่เรียนหนังสืออยู่กับครอบครัวมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่น่าประทับใจหลายเรื่อง เช่น ในการแข่งขัน “ผึ้งน้อยนักสะกดคำ” (spelling bee) และ “ผึ้งน้อยนักภูมิศาสตร์” (geography bee) เมื่อเร็ว ๆ นี้ ผู้ชนะรางวัลที่ ๑, ๒ และ ๓ ล้วนเป็นเด็กที่เรียนอยู่กับครอบครัวทั้งสิ้น แม้กระนั้นผู้นำสหภาพครูหรือ NEA ยังคงยืนยันกรานว่า โรงเรียนของรัฐยังโดดเด่นกว่า โดยเฉพาะในแง่การให้ประสบการณ์ทางสังคมที่ดีแก่เด็ก เพราะเด็กจะได้พบเพื่อนที่หลากหลายรู้จักการทำงานเป็นทีมและการร่วมมืออย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น

จากคำแถลงการณ์ดังกล่าวของ NEA ทำให้นักวิชาการที่สนับสนุนโฮมสกูลออกมาคัดค้านอย่างแข็งขันโดยโต้ว่า การเรียนอยู่กับบ้านไม่ได้ปิดกั้นประสบการณ์ทางสังคมของเด็กเพราะพ่อแม่สามารถพาลูกไปสัมผัสแหล่งเรียนรู้และผู้คนมากมายในชุมชนได้

แหล่งข่าว: World Net, กันยายน ๒๕๔๓

ญี่ปุ่นเทียบโอนวิชา On-line เข้าหลักสูตรปกติได้

ภายใต้ระเบียบใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการญี่ปุ่น นักศึกษาที่เรียนทางไกลผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในวิชาต่างๆ โดยเฉพาะการเรียนทางอินเทอร์เน็ตในระบบ On-line ไม่ว่าจะจากสถาบันในประเทศหรือต่างประเทศ สามารถที่จะโอนรายวิชาที่เรียนนั้นมาเทียบหน่วยกิตเพื่อจบการศึกษาในหลักสูตรปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาที่ตนเรียนอยู่ได้

ในระบบเดิม นักศึกษาไม่สามารถเทียบโอนวิชาที่เรียนทางอินเทอร์เน็ตได้ หรือแม้แต่นักศึกษาที่เรียนระบบทางไกล (Correspondence) ยังต้องเข้าชั้นเรียนอย่างน้อยเป็นเวลา ๓๐๐ ชั่วโมงจึงจะจบการศึกษาได้ แต่ภายใต้กฎใหม่นักศึกษาที่เรียนผ่าน “ชั้นเรียนเสมือน” (virtual class) สามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้มากถึง 60 หน่วยกิตในหลักสูตรปริญญาตรีปกติที่กำหนดให้นักศึกษาต้องเรียนประมาณ ๑๒๔ หน่วยกิต

อย่างไรก็ตาม การเรียนใน “ไซเบอร์คลาส” ดังกล่าว ต้องมีมาตรฐานที่ตรวจสอบได้ อาทิ สามารถพิสูจน์ให้เห็นว่าทางฝ่ายผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการโต้ตอบคำถาม การให้ความเห็นวิพากษ์วิจารณ์แลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างกันไปจนถึงการตรวจงานของนักศึกษา

ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการของญี่ปุ่นจะให้ระเบียบใหม่นี้มีผลบังคับใช้ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๔ อันเป็นเดือนสิ้นสุดปีงบประมาณของญี่ปุ่น

แหล่งข่าว : Asahi Shimbun, ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓

ทิศทางแผน ๑๐ ประเทศจีนเน้นวิจัยไฮเทคคู่ปฏิรูปการศึกษา

นายจู่ หรง จี นายกรัฐมนตรีของสาธารณรัฐประชาชนจีนประกาศทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี ฉบับที่ (๒๐๐๑-๒๐๐๕) เมื่อเร็ว ๆ นี้ว่า แผนดังกล่าวมีจุดเน้นในเชิงยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวม ๓ ประการคือ ๑) เน้นการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ในเทคโนโลยีบางสาขา เช่น เช่นเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ เทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีอวกาศและการบิน เป็นต้น ๒) ให้ปัจจัยสนับสนุนด้านเทคโนโลยีแก่ภาคการผลิตต่างๆที่มีอยู่ และ ๓) ส่งเสริมการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ทางวิทยาศาสตร์เพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งในการพัฒนาวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ยุทธศาสตร์สำคัญที่ต้องเดินควบคู่ไปในแผน ๑๐ ของจีน คือ ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างมืออาชีพในทุกสาขาการผลิตที่จะมีความสามารถปรับตัว และสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมในสาขาการผลิตนั้นๆท่ามกลางโลกการค้าสากลที่มีการแข่งขันสูงได้ ทั้งนี้ นาย จู่ หรง จี ได้ย้ำบทบาทการปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจังเพื่อส่งเสริมให้เด็กชาวจีนที่มีความสามารถได้พัฒนาไปถึงขีดสุด อันจะเป็นการยกระดับความสามารถของแรงงานในภาพรวมด้วย

แหล่งข่าว: Xinhuanet, ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓

อธิการบดีสตรีคนแรกของญี่ปุ่นชูประเด็นสิทธิสตรีในการปฏิรูปอุดมศึกษา

นางมิชิโกะ กันดะ สตรีคนแรกที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอธิการบดีในมหาวิทยาลัยโตเกียว ได้ออกมาวิพากษ์วิจารณ์แผนการปฏิรูปอุดมศึกษาของรัฐบาลญี่ปุ่นว่า ยังขาดการให้ความสนใจในเรื่องสิทธิเสมอภาคของสตรี โดยนางกันดะได้กล่าวว่า เป้าหมายการศึกษาของญี่ปุ่นตั้งแต่หลังสงครามโลกที่เน้นการเคารพสิทธิส่วนบุคคลจะไม่มีวันประสบความสำเร็จได้เลย ตราบใดที่สตรีญี่ปุ่นยังถูกกีดกันทางเพศในมหาวิทยาลัย ซึ่งในปัจจุบันนางกล่าวว่า เกณฑ์การรับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยยังให้ข้อได้เปรียบกับเพศชายอยู่มาก ทำให้จำนวนอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐในญี่ปุ่นมีสัดส่วนที่เป็นสตรีเพียงร้อยละ ๗ ในขณะที่อาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนมีสัดส่วนที่เป็นสตรีสูงกว่า แต่ก็ยังต่ำมาก คือเพียงร้อยละ ๑๒.๒ โดยสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นแหล่งงานรับรองรับอาจารย์สตรีเพียงกลุ่มวิทยาลัยสตรีเล็กๆไม่กี่แห่งเท่านั้น

แหล่งข่าว: Japan Times, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๓

ฝรั่งเศสจะสูญเสียครูเกือบ ๒ แสนคนใน ๕ ปี

รัฐบาลฝรั่งเศสกำลังเผชิญวิกฤตการณ์สูญเสียกำลังคนออกจากระบบราชการเนื่องจากการเกษียณอายุ โดยเกือบร้อยละ ๕๐ ของจำนวนข้าราชการทั้งหมด ๑.๙ ล้านคนจะเกษียณอายุออกไปภายใน ๑๐ ข้างหน้า สำหรับกระทรวงที่เผชิญวิกฤตการณ์หนักกว่ากระทรวงอื่นๆ คือกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีครูสังกัดเกือบครึ่งล้านคน และในจำนวนนี้ราวร้อยละ ๔๐ หรือ ๑๙๐,๐๐๐ คน จะเกษียณอายุภายในปี ค.ศ. ๒๐๐๕

เพื่อเลี่ยงวิกฤตการณ์ดังกล่าวรัฐบาลฝรั่งเศสจึงเตรียมแผนการบรรจุครูเพิ่มอย่างเร่งด่วน พร้อมทั้งปฏิรูประบบบริหารงานบุคคลของครูให้ทันสมัยยิ่งขึ้น และขจัดสภาพระบบราชการที่ล้าสมัยให้หมดสิ้นไป โดยจะมีการปรับปรุงบัญชีเงินเดือนครู การมีระบบสรรหาครูนอกเหนือจากการสอบคัดเลือกปกติ การฝึกอบรมครูอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาโดยรวมให้มีการกระจายอำนาจสู่โรงเรียนและท้องถิ่นมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อปีที่แล้วมีความพยายามปฏิรูประบบบริหารการศึกษามาก่อนหน้านี้แล้วครั้งหนึ่ง แต่ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากการประท้วงของครูเอง

แหล่งข่าว: *The Guardian Unlimited*, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๓

จีนมีแผนใช้อินเตอร์เน็ตเพิ่มอัตราเรียนต่ออุดมศึกษา

จีนจะเพิ่มอัตราการเรียนต่ออุดมศึกษาของประชากรวัย ๑๘-๒๔ ปีจากร้อยละ ๑๑ ในปีนี้ ให้ถึงร้อยละ ๑๕ ภายในปี ๒๐๐๕ โดยอาศัยการสอนผ่านอินเตอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม แผนการเพิ่มอัตราการเรียนต่ออุดมศึกษาดังกล่าวอาจไม่ง่ายอย่างที่คิด เนื่องจากปัจจุบันจีนยังมีการเหลื่อมล้ำต่ำสูงในด้านการศึกษา บางท้องถิ่นไม่มีอินเตอร์เน็ตใช้ การเรียนการสอนด้อยคุณภาพ ทั้งนักศึกษาเองก็มีฐานะยากจนซึ่งในท้องถิ่นเหล่านี้จะมีอัตราการเรียนต่ออุดมศึกษาน้อย ตัวอย่างเช่นในเขตกึ่งสูมีอัตราการเรียนต่อของนักศึกษาที่ต่ำมาก คือมีเพียง ๒๑ คนต่อ ๑๐,๐๐๐ คนเมื่อเทียบกับเขตปักกิ่งที่มีนักศึกษาเรียนต่อถึง ๑๗๑ คนต่อ ๑๐,๐๐๐ คน และเขตเซี่ยงไฮ้ ๑๑๓ คนต่อ ๑๐,๐๐๐ คน

นอกจากนี้ เทคโนโลยียังเป็นขีดจำกัดที่ไม่สามารถทำให้จีนพัฒนาการเรียนรู้อย่างรวดเร็วได้มากเท่าในเขตฮ่องกง เช่นข้อจำกัดด้านโครงข่ายอินเตอร์เน็ตที่จะต้องใช้เวลาในการเชื่อมต่อสูง เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนได้มีการติดต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมการเรียนรู้ออนไลน์ที่ห่างไกลให้ได้ดียังไม่มีทางเลือกอื่นที่ดีกว่าการพึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจีนคาดหวังว่าในอนาคตรัฐบาลจีนจะมีขีดความสามารถในการสร้างโครงข่ายอินเตอร์เน็ตให้ขยายไปสู่สถานศึกษาต่างๆ มากขึ้น

แหล่งข่าว : *South China Morning Post*, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๓

โรงเรียนนานาชาติในฮ่องกงตั้งเงินเดือนสูงลิบหวังดูดครูดีจากทั่วโลก

โรงเรียนนานาชาติในฮ่องกงได้กำหนดอัตราเงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทนครูในอัตราสูงลิ่ว เพื่อให้เกิดการแข่งขันและดึงดูดครูดีจากอเมริกาและยุโรป ตัวอย่างเช่น โรงเรียนนานาชาติฮ่องกง (HKIS) กำหนดเงินเดือนครูเฉลี่ยไว้สูงถึง 53,435 เหรียญฮ่องกงต่อเดือน หรือประมาณ 293,892 บาท และยังให้เงินค่าเช่าบ้านและเบี้ยเลี้ยงอื่น ๆ อีกรวมแล้วกว่า 45,000 เหรียญฮ่องกงต่อเดือนหรือคิดเป็นเงินไทย 247,500 บาท นอกจากนี้ครูโรงเรียนนานาชาติยังได้รับการยกเว้นค่าเล่าเรียนสำหรับบุตรหลานที่จะเข้าเรียนที่นั่นทุก คนด้วย นอกจากนี้โรงเรียนดังกล่าวแล้ว โรงเรียน German Swiss International School ได้กำหนดเงินเดือนครูไว้ที่ ๓๙,๓๔๕ - ๔๑,๘๗๐ เหรียญฮ่องกง (๒๑๖,๓๙๗ - ๒๒๙,๑๘๕ บาท) แถมให้ค่าเช่าบ้านอีก ๑๖,๐๐๐ - ๒๕,๐๐๐ เหรียญฮ่องกง (๘๘,๐๐๐ - ๑๓๗,๕๐๐ บาท) ต่อเดือนด้วย

สำหรับการเพิ่มอัตราเงินเดือนครูของ HKIS นั้น ก็เพื่อหวังจะดึงดูดครูชั้นเลิศระดับท็อปเท็นของโลกมาสอนที่ฮ่องกงโดยจัดสรรเงินเดือนในอัตราที่สูงลิ่วนั้นนับว่าประสบความสำเร็จไม่น้อย เพราะจะสามารถดูดครูเก่ง ๆ จากอเมริกาให้มาสอนในฮ่องกงได้ เพราะเงินเดือนครูเฉลี่ยในประเทศสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันตกอยู่ที่ประมาณ ๒๕,๘๘๐ เหรียญฮ่องกง หรือ ๑๔๒,๒๓๐ บาทต่อเดือนเท่านั้น

แหล่งข่าว : South China Morning Post, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๓

บัณฑิตครุศาสตร์ญี่ปุ่นเป็นครูเพียงร้อยละ ๑๒

ปีนี้มีบัณฑิตครุศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่างๆของญี่ปุ่นจบการศึกษา ๑๕,๐๔๑ คน ในจำนวนนี้ได้ก้าวเข้าสู่อาชีพครูเต็มเวลาเพียง ๑,๘๐๓ คนหรือร้อยละ ๑๒ ซึ่งถือเป็นสถิติที่ต่ำที่สุดที่เคยเก็บสถิติมา อย่างไรก็ตาม มีข้อมูลที่ยังมาว่าหากนับตัวเลขที่มีบัณฑิตไปเป็นครูบางเวลาหรือนอกเวลา (Part-time) แล้ว จะพบว่าเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๐๗๐ คนหรือร้อยละ ๓๓.๗ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๓๒ เมื่อปีที่แล้ว

ทั้งนี้ สัดส่วนบัณฑิตครุศาสตร์ที่เข้าสู่อาชีพครูมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องนับจากปี ๑๙๗๙ ที่มีอัตราสูงถึงร้อยละ ๗๕ และหลังจากนั้นเป็นต้นมา อัตราการเข้าเป็นครูได้ลดต่ำไปเรื่อยๆ เหตุผลส่วนหนึ่งมาจากการลดอัตรากำลังครูเนื่องจากจำนวนประชากรลดลง และมีเหตุผลอื่นๆ เช่น อัตราจ้างส่วนหนึ่งถูกใช้ไปกับการจ้างคนที่ไม่ได้จบครุศาสตร์มาเป็นครู นอกจากนี้ตัวเลขที่ปรากฏยังพบว่า จำนวนบัณฑิตครุศาสตร์ที่เหลือกว่า ๔,๐๘๕ คนหรือร้อยละ ๒๗.๒ ไปทำงานทำในอาชีพอื่น และอีก ๕,๘๗๖ คนหรือร้อยละ ๓๙.๑ นั้น ส่วนใหญ่เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

อย่างไรก็ดี แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการญี่ปุ่นจะมีแผนการลดอัตรากำลังครูถึง ๒๓,๐๐๐ คนในอีก ๕ ปีข้างหน้าแต่กระทรวงศึกษาธิการยังจำเป็นต้องจ้างครูใหม่ทดแทนครูที่เกษียณกว่า ๗,๐๐๐ คนในเวลาเดียวกัน

แหล่งข่าว: Yomiuri Shimbun, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓